

EMISNÉ A ABSORPČNÉ SPEKTRÁ

Metodika k vyučovacej hodine

Téma: **Emisné spektrá**

Kapitola: **Elektromagnetické žiarenia a častice mikrosveta (20 hod)**

Ročník: 3. ročník gymnázia, ŠVP, podľa ISCED 3A

4. ročník gymnázia a 8. ročník osemročného gymnázia

Kognitívne ciele:

- ✚ Objasniť rozklad svetla pri prechode hranolom alebo mriežkou
- ✚ Vedieť rozlíšiť spojité a čiarové spektrum, emisné a absorpčné
- ✚ Čítať informácie z čiarového a spojitého svetelného spektra
- ✚ Informácia o pôvode spektrálnych čiar
- ✚ Rozšírenie vedomostí o vlastnostiach elektromagnetického žiarenia

Prierezové témy a v ýchovy:

- ✚ environmentálna výchova
- ✚ multimedálna výchova
- ✚ rozvíjanie prezentačných schopností
- ✚ estetická výchova

Medzipredmetové vzťahy:

- ✚ Chémia
- ✚ Astronómia – ak sa na škole vyučuje
- ✚ Geografia
- ✚ Informatika
- ✚ Matematika

Vyučovacie metódy:

Výklad, rozhovor, vysvetľovanie, metóda názornosti, prezentácia, práca s počítačom, práca s matematicko – fyzikálnymi tabuľkami, domáca úloha

Pomôcky:

súprava pre optiku, hranolový a mriežkový spektroskop, obrázky, PC s pripojením na internet, materiály z Planéty vedomostí a zdrojov uvedených v prezentácii, matematicko- fyzikálne tabuľky

Štruktúra a obsah vyučovacej hodiny - časová štruktúra:

1. **Zápis do triednej knihy, organizačné pokyny :** 2 minúty

2. **Opakovanie:** 5 minút

Svetlo ako elektromagnetické vlnenie, optické javy pri dopade svetelného lúča na rozhranie dvoch prostredí, lom svetla, ohyb svetla

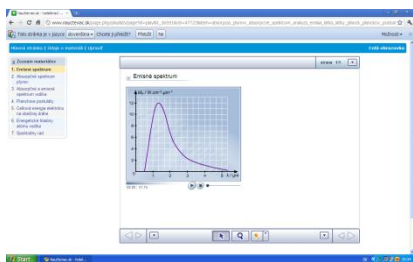
3. **Motivácia:** 5 minút

vlastná prezentácia (pridaná ako súbor) s výkladom učiteľa k prezentovanému učivu.

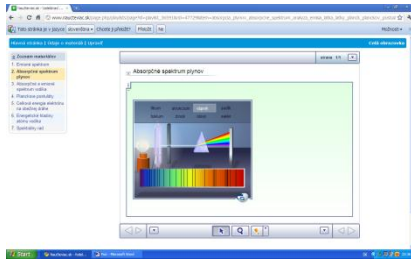
Žiaci si robia záznam do zošitov, učiteľ prezentuje pojmy:

- ✚ rozklad bieleho svetla pri prechode skleným alebo vodným hranolom (vznik dúhy)
- ✚ spektrum bieleho svetla – monofrekvenčné svetelné vlnenia
- ✚ ukážky spojitého a čiarového spektra
- ✚ spektrálna analýza a jej aplikácie
- ✚ parametre spektrálnych prístrojov
- ✚ profil spektrálnej čiary a ukážka z odbornej diplomovej práce

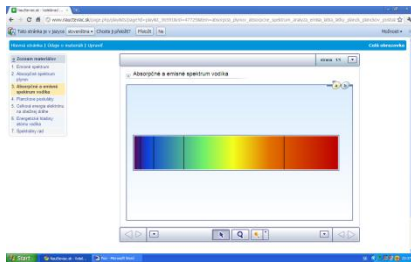
4. **Nová látka , prezentácia pripravená z materiálov Planéty vedomostí, na portáli Naučteviac.sk, s vysvetľovaním učiva:** 25 minút

Snímka 1: Emisné spektrum (animácia)

Snímka 2: Absorpčné spektrum plynov (simulácia)

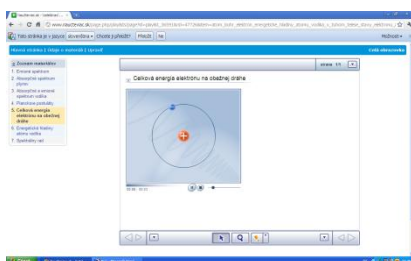
Snímka 3: Absorpčné a emisné spektrum vodíka (obrázok)

Je možné prepínať medzi obrázkami a – b, „a“ predstavuje absorpčné čiarové spektrum, „b“ emisné spektrum. Spektrá majú viesť rozlíšiť už študenti, cez učiteľský panel sa dajú označenia spektier ku obrázkom dopísať. Žiaci si urobia záznam o nových pojmoch do zošitov.

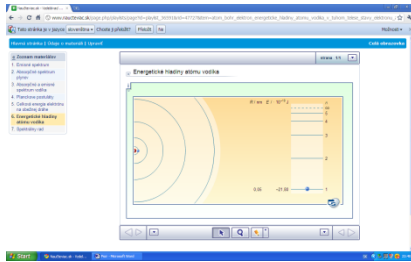
Nasledujúce snímky 4 -6 sú pri téme určené skôr pre skupinu talentovaných žiakov, ktorí sa zaujímajú o fyziku viac ako vyžadujú ich školské povinnosti. Základy kvantovej fyziky sú zaradené až neskôr. Učiteľ si môže na aktuálnu vyučovaciu hodinu navoliť, že tieto časti prezentácie sa nenačítajú.

Snímka 4: Planckove postuláty (animácia)

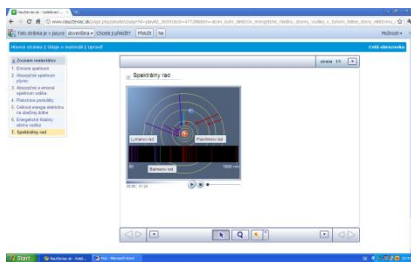

Snímka 5: Celková energia elektrónu na obežnej dráhe (animácia)

Snímka 6: Energetické hladiny atómu vodíka (simulácia)

Snímka 7 v závere prezentácie novej látky – učiteľ žiakom objasní, prečo v emisnom spektre vodíka v oblasti viditeľného elektromagnetického žiarenia vidíme práve štyri farebné spektrálne čiary . Balmerova séria. Nie je potrebné hovoriť o ďalších sériách čiar, ktoré sú zahrnuté do kapitoly Základy kvantovej fyziky.

Snímka 7: Spektrálny rad (animácia)

5. **Zhrnutie nového učiva a zadanie domácej úlohy:** 8 minút

Zadanie úlohy k novému učivu na portáli pre žiakov www.naucsaviac.sk ako celú žiacku lekcii s názvom Emisné a absorpčné spektrum:

A taktiež odkazy na stránky, kde sa môžu študenti stretnúť s informáciami o spektrách Slnka a hviezd (odkazy sú pripojené tiež ku prezentácii materiálov Planéty vedomostí)

<http://www.suh.sk>

<http://sohowww.nascom.nasa.gov/whatsnew/>

RNDr. Mária Prnová

Gymnázium, Ul. 1. Mája 8, 901 01 Malacky